

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політологія

Освітня програма «Середня освіта (англійська мова і література)»

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри політології
Протокол № 2 від “26” вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Доцяк Ігор Іванович
Контактний телефон викладача	050 433 34 32
Е-mail викладача	i_docyak@ukr.net ; ihor.dotsiak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	1. Цикл загальної підготовки. 1.2.2 Дисципліна вибору студента
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	вівторок, 15.00 год. – 17.00 год.

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства і закономірності її функціонування. Програма курсу розкриває зміст політичних інститутів та процесів, характеризує сучасну державу як базовий елемент політичної системи та політичного режиму, покликана формувати політичну свідомість та політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни „Політологія” є надання студентам наукових знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, політичної свідомості та політичної культури, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців, що мають політично-моральну громадянську позицію, розвиток політичного мислення.

Цілі: вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.

4. Результати навчання (компетентності)

4.1 Загальні компетентності

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.

4.2 Результати навчання

- розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства,
- спроможність аналітично, системно і критично мислити, використовуючи наявні масиви і комплекси політологічних джерел і документів,
- ерудованість, креативність, адаптивність і комунікабельність,
- патріотизм і толерантність.
- базові знання в галузі політичної науки,
- розуміння процесу становлення і розвитку політологічних знань в Україні та за її межами,
- уявлення про стан джерельної бази, вивчення основних проблем досліджуваної теми.
- дослідницькі навички пошуку відповідної літератури у матеріалах бібліотек; ефективна робота з інформацією: здатність збирати необхідну інформацію з різних джерел та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані,
- навички вмілого використання політологічної інформації,
- здатність до застосування відповідної термінології з політологічної проблематики у фаховому спілкуванні,
- здатність аналізувати політичні події, явища та процеси, виявляти причинно-наслідкові зв'язки між ними,
- здатність виокремлювати актуальні питання політології як науки,
- здатність класифікувати політичні інститути та системи,
- співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4-й семестр	014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))	II курс	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет політології, її функції та структура.	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	1. Горбатенко В. П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика /В. П. Горбатенко. — К.: Генеза, 2006. — 400 с 2. Кирилюк Ф.М. Політологія. Навчально-методичний комплекс. - К.: Центр навч. літ-ри, 2004. — 620 с. 3. Кухта Б.Л. Політична влада та її рішення / Б.Л.Кухта. — Львів: ЦПЛ. — 2006. — 240 с. 4. Лазоренко О.В., Лазоренко О.О.. Теорія політології. Навч. посібн.- .:1996 5. Короткий оксфордський політологічний словник / Пер. з англ.; За ред. І. Макліна, А. Макмілана. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. — 650 с. 6. Вебер М. Политика как призвание и профессия // Избранные произведения. — М., 1990.	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 6 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	лютий 2020 р.
Тема 2. Політика як соціальне явище. Сутність і технологія політичної влади.	лекція, 2 год., семінарське заняття 2 год.	1. Волинка К. Поділ влади і конституційно-правова відповідальність як гарантія прав і свобод людини в Україні // Нова політика. — 1998. - №4. 2. Колбеч Г.К. Політика: Основні концепції в суспільних науках / Пер. з англ. О.Дем'янчука. — К., 2004. 3. Кравченко Ю., Чечель В. Легітимність політичної	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 8 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий 2020 р.

		<p>влади й можливість її досягнення // Політологічні читання. – 1993. - № 2.</p> <p>4. Лазоренко О. Влада в Україні: нетривіальний політичний аналіз для можновладців і тих, хто хоче ними бути. – К., 1999.</p> <p>5. Молчанов М. Ідеологія влади: віхи історії // Політологічні читання. – 1992. Вип. 2.</p> <p>6. Парсонс Вейн. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики: Пер. з англ. – К., 2006.</p> <p>7. Пойченко А.М. Політика: теорія і технологія діяльності. – К., 1994.</p> <p>8. Рікер П. Навколо політики. – К., 1995.</p> <p>9. Рябов С.Г. Політика як соціальне явище. // Політологічні читання. – 1991. - № 2.</p> <p>10. Рябов С.Г. Державна влада і проблеми авторитету і легітимності. – К., 1996.</p>			
Тема 3. Суспільно-політична думка епохи Стародавнього світу, античності та середньовіччя	лекція, 2 год., семінарське заняття 2 год	<p>1 Гелей С.Д., Рутар С.М. Основи політології: Навч. посібн. – К., 2008.</p> <p>2.Кирилюк Ф.М. Політологія. Навчально-методичний комплекс. - К.:Центр навч. літ-ри, 2004. – 620 с.</p> <p>3.Кухта Б.Л. Політична влада та її рішення / Б.Л.Кухта. – Львів: ЦПЛ. – 2006. – 240 с.</p> <p>4.Лазоренко О.В., Лазоренко О.О.. Теорія політології. Навч. посібн.- :1996</p> <p>5.Короткий оксфордський політологічний словник / Пер. з англ.; За ред.І. Макліна, А.Макмілана. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. – 650 с.</p> <p>Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Конспект лекцій. Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів освіти України. – К., 2005.</p> <p>Політологія: Підручн. / За ред. О.І. Семківа. – Львів, 1994.</p> <p>Політологія: Підручн. / І.С. Дзюбко, К.М. Левківський, В.П. Андрущенко та ін. – К., 1998.</p> <p>Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – 2-ге вид. – К.,2006.</p>	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 8 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі	
Тема 4. Політична	лекція 2 год.,	1. Гавриленко І. Політична система суспільства //	підготовка конспекту	5 б.	Березень

система суспільства.	семінарське заняття, 2 год.	<p>Політологічні читання. – 1993. - № 1.</p> <p>2. Журавський В.С. Політична система України: проблеми становлення і розвитку. Правовий аспект. – К., 1999</p> <p>3. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС: Порівняльний аналіз: Пер. з франц. – К., 1996.</p> <p>4. Лісничий В.В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн: Навчальний посібник. – 2-ге видання, виправлене. – К., 2004.</p> <p>5. Лузан А. Політична система // Політологічні читання. – 1993. - №1.</p> <p>6. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. / За ред. Ф.М. Рудича. – К., 1998.</p> <p>7. Політична система України: проблеми становлення і розвитку: монографія. { В.С.Великочий, М.А.Геник, Г.О.Дичківська та ін}; За ред. В.І.Кафарського. – К., 2008.</p> <p>8. Сікора І. Проблема легітимності політичної системи і державності в перехідних суспільствах // Політологічні читання. – 1992. - № 1</p> <p>9. Якушик В. Політична система та політичний режим // Політична думка. – 1994. - № 2.</p>	лекції і семінарського заняття, 4 год.	(вибірково, під час опитування на семінарі).	2020 р.
Тема 5. Держава як основний інститут політичної системи. Політичні режими та їх характеристики	лекція, 2 год.	<p>1. Баран В. Теорія тоталітаризму: генеза і сутність // Сучасність. – 1996. - № 8.</p> <p>2. Дем'яненко Б. Порівняльний аналіз фашистської та сталінської моделей тоталітаризму // Нова політика. – 1999. - № 3.</p> <p>3. Рутар С. Держава як основний елемент політичної системи // Розбудова держави. – 1993. - № 7.</p> <p>4. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. – К., 1996.</p> <p>5. Сухонос В.В. Динаміка сучасного державно-політичного режиму в Україні: антиномія демократизму і авторитаризму: Монографія. – Суми, 2003.</p> <p>6. Трубайчук А., Розумнюк В. Три іпостасі тоталітаризму. // Нова політика. – 1998. - №4.</p>	підготовка конспекту лекції, 4год.;	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Березень 2020 р.

		<p>7. Удовиченко В. Соціальна держава: пошук оптимально прийнятної моделі соціально-економічного розвитку // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 1999. - № 1.</p> <p>8. Шемшученко Ю. Проблеми розбудови української державності // Право України. - 1997. - № 1.</p> <p>9. Якушик В. Різноманітність форм правління // Філософська та соціологічна думка. – 1990. - № 10.</p> <p>10. Якушик В.М. Різновиди політичних режимів // Віче. – 1995. - № 9.</p> <p>11. Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях. 30-50-ті роки ХХ ст. – Луцьк, 1995.</p>			
Тема 6. Політичні партії та партійні системи.	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	<p>1. Базовкін Е., Кремінь В. Партії та громадські об'єднання України. – К., 1994.</p> <p>2. Білоус А. Виборче законодавство та партійна система України в порівнянні з деякими країнами ЄС та Східної Європи // Нова політика. – 1999. - № 1.</p> <p>3. Білоус А. Політичні об'єднання України. – К., 1993.</p> <p>4. Воронкова В. Консерватизм // Політологічні читання. – 1992. - № 2.</p> <p>5. Гавриленко І. Чи потрібна державі ідеологія // Віче. – 1996. - № 4.</p> <p>6. Гарань О.В. Убити дракона (з історії Руху та нових партій України). – К., 1993.</p> <p>7. Гелей С. Консерватизм у політичній практиці сучасної України // Українські варіанти. – 1998. - № 1.</p> <p>8. Голубуцький О., Кулик В. Консерватизм – ідеологія порядку, стабільності і добробуту. – К., 1995.</p> <p>9. Заблоцький В. Феномен лібералізму // Схід – East. – 1998. - № 6.</p> <p>10. Костилова С., Ворошилов О. Нові тенденції в розвитку політичних партій України // Нова політика. – 1996. - № 6</p>	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 6 год.;	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Березень 2020 р.

Тема 7. Вибори та виборчі системи	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., 2000. 2. Бебик В.М. Політологія. Теорія. Методологія. Практика. – К., 1997. 3. Головатий М. Проблеми і біль становлення української еліти // Нова політика. – 1999. - № 2. 4. Кіс І. Виборчі системи та їх політичні наслідки // Нова політика. – 1996. № 2-3 5. Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і політичне лідерство. – Львів, 1995. 6. Малахов В. Інтелігенція та еліта: становлення в сучасній Україні // Політична думка. – 1994. - № 3. 7. Полохало В. Правляча еліта та контреліта в сучасній Україні // Демократія в Україні. Минуле і майбутнє. – К., 1993. 8. Почепцов Г. Виборчий імідж // Нова політика. – 1998. - № 3. 9. Рябов С. Політичні вибори. – К., 1998. 	<p>підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.</p> <p>індивідуальна робота – підготовка та захист студентами реферату з обраної теми, 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>15 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	квітень 2020 р.
Тема 8. Політичні еліти та політичне лідерство	лекція, 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бебик В. Еліта, елітаризм, лідерство // Віче. – 1993. - № 7. 2. Вовканич. Еліта – найбільш конвертована валюта // Віче. – 1997. - № 5. 3. Выдрин Д.И. Политический лидер и проблемы его формирования. – К., 1990. 4. Головатий М. Проблеми і біль становлення української еліти // Нова політика. – 1999. - № 25. 5. Симоненко Р. Міжнародне утвердження України // Політика і час. – 1996. - № 8, 10-13. 6. Циганков П.А. Міжнародні відносини як особливий різновид суспільних відносин // Політологічні читання. – 1992. - № 2. 	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.;	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	квітень 2020 р. ..
Тема 9. Політична свідомість і політична культура	лекція, 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Буцевський В. Проблеми політичної культури в Україні в процесі державотворення // Нова політика. – 1999. - № 1. 2. Головаха Є. Особливості політичної свідомості // Політологічні читання. – 1992. - № 1. 3. Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний 	підготовка конспекту семінарського заняття, б год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	травень 2020р.

		<p>стан політичної культури в Україні // Розбудова держави. – 1993. - № 3.</p> <p>4. Любимый Я.В. Современное массовое сознание: динамика и тенденции развития. – К., 1993</p> <p>5. Макаренко Е., Коваль О. Специфіка поняття “політична культура суспільства” // Нова політика. – 1997. - № 6.</p> <p>6. Пахомов Ю. Політична культура посттоталітарної доби // Політологічні читання. – 1992. - № 2.</p>			
Тема 10. Політичні конфлікти і шляхи їх подолання	лекція, 2 год.	<p>1. Бекешкіна І.Є. Конфліктологічний підхід до сучасної ситуації в Україні. – К., 1994.</p> <p>2. Коляденко В. Технології регулювання конфліктів // Нова політика. – 1997. - № 5.</p> <p>3. Кульчар К. Политический конфликт // Политология вчера и сегодня. – Вып. 3. – М., 1991.</p> <p>4. Маруховська О. Врегулювання етнополітичних конфліктів: наука чи мистецтво // Віче. – 1998. - № 1.</p> <p>5. Мацієвський Ю. Деякі проблеми теорії конфліктів та насильства // Генеза. – 1995. - № 3.</p> <p>6. Небоженко В.С. Соціальна напруженість і конфлікти в українському суспільстві. – К., 1994.</p> <p>7. Пірек М.І. Основи конфліктології. – К., 1997.</p> <p>8. Томенко М. Реальні та удавані конфлікти в державній владі // Політична думка. – 1997. - № 1.</p> <p>9. Авксентьев В.А. Этнические конфликты, история и типология // Социс. – 1996. - № 12.</p> <p>10. Джаконини В. Дарендорф: Теория конфликта. Политология вчера и сегодня. – Вып. 2. – М., 1990.</p> <p>11. Дойч М. Разрешение конфликта. Конструктивные и деструктивные процессы // Социально-политический журнал. – 1997. - № 1.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття, 2 год.</p> <p>Написання залікової роботи 4 год</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>15 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	червень 2020 р.
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів (вересень – грудень 2019 р.):</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях – 30 балів (дві оцінки на п'ятьох семінарських заняттях);</p> <p>2) індивідуальна робота : підготовка та захист реферату з обраної теми– 20 балів;</p>				

	<p>3) відповідь на тестові завдання – 20 балів;</p> <p>Підсумковий контроль – залік (червень 2020 р.): Письмова робота (в білеті по 3 питання, з яких перше (теоретичне) оцінюються максимально 15 балами, друге (практичне) питання – 10 балів, третє (тестове) – 5 балів. Загальна кількість – 30 балів.</p> <p>Сумарна кількість – 100 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали впливають на виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з даної дисципліни. На контрольну роботу виносяться 8 завдань: 2 – теоретичні, 1 – практичне, (перевірка вмінь застосувати набуті теоретичні знання у політологічному аналізі), 2 – на знання термінів та 3 -- тестові. Теоретичні завдання оцінюються за п'ятибальною шкалою, практичні і тестові – трибальною, а перевірка знань політологічних термінів оцінюється в 4 бали.</p> <p>Робота виконується на аркушах А – 4 доступним для сприйняття почерком. Теоретичні питання завершуються коротким висновком з окресленої проблематики.</p> <p>Реферативна робота об'ємом 3-7 сторінок виконується на аркушах А – 4. Написання реферату передбачає вибір теми в іноземних джерелах на політологічну проблематику та переклад на українську мову. В структуру реферату входить текст на іноземній мові та авторський переклад. У випадку глибокого розкриття актуальної політологічної проблеми з відображенням авторської позиції та літературним перекладом реферат оцінюється 20 балів; обґрунтоване розкриття теми з несуттєвими помилками – 15 – 18 балі; неповне розкриття теми з помилками у понятійному-категоріальному апараті – 12 – 14 балів; розкриття теми з проблематики віддаленої від політологічної 10-12 балів, високий рівень компілятивності, використання сумнівних джерел – 6 – 9 балів; розкриття лише одного аспекту досліджуваної теми з хибним відображенням політологічних понять – 0 – 6 бали.</p>
Семінарські заняття	<p>Тема 1. Предмет політології, її функції та структура (2 год.)</p> <p>Тема 2. Суспільно-політична думка епохи стародавнього сходу, античності та середньовіччя (2 год)</p> <p>Тема 3. Базові характеристики української суспільно-політичної думки (2 год.)</p> <p>Тема 4. Політична влада. (2 год.)</p> <p>Тема 5. Вибори та виборчі системи. (2 год.).</p>
Умови допуску до	Належне виконання:

підсумкового контролю	<p>1) змісту питань планів семінарських занять (вересень – грудень 2019 р.). Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять.</p> <p>2) індивідуальна робота протягом лютого– червня 2020 р. Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) тієї чи іншої індивідуальної роботи.</p> <p>3) відповідь на тестові завдання</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (залікової роботи) у червні 2020 р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» .</p>
-----------------------	---

7. Політика курсу

Політика курсу “Політологія” передбачає перездачу усіх пропущених занять та незадовільних оцінок. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважної причини, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та перездачі індивідуальних робіт – четвер, 15.00 год. – 17.00 год. Підставою для звільнення студентів від відпрацювання пропущених занять з поважної причини є медична довідка або заява студента погоджена у деканаті. У випадку плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., 2000.

Бебик В.М. Політологія. Теорія. Методологія. Практика. – К., 1997.

Бебик В.М. Основи теоретичної та практичної політології: Підручн. – К., 1994.

Бодуен Ж. Вступ до політології. – К., 1995.

Гаджиев К.С. Введение в политическую науку. – М., 1997.

Гаєвський Б. Українська політологія. – К., 1995.

Гелей С., Пастушенко Р., Рутар С. Українська політологія: Навч. посібн. – Львів, 1995. – Ч. 1-2. – Львів, 1996.

Гелей С.Д., Рутар С.М. Основи політології: Навч. посібн. – К., 2008.

Головатий М.Ф. Політична психологія: Навч. посібн. – К., 2001.

Демидов В.И., Федосеев А.А. Основы политологии: Учебн. пособ. – М., 1995.

Дмитрів І.С., Рудакевич О.М. та ін. Політологія: Курс лекцій. – Тернопіль, 1998.

Ерьшев А.А. История политических и правовых учений. – К., 1998.

Зеркин О.П. Основы политологии: Курс лекций. – Ростов н/Д., 1999.

История политических и правовых учений / Под. ред. В.С. Нерсесянца. – М., 1995.

Історія розвитку політичної думки: Курс лекцій / В.В. Мадісон, Л.І. Ларченко та ін. – К., 1996.

Каменская Г.В., Родионов А.Н. Политические системы современности: Учебн. пособ. – М., 1994.

Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби. Навч. посібник. – К., 2008.

Кухта Б. З історії української політичної думки. – К., 1994.

Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і лідери. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Львів, 1997.

Лазаренко О.В., Лазаренко О.О. Теорія політології: Навч. посібн. – К., 1996.

- Мадісон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібн. – К., 1997.
- Мальцев В.А. Основы политологии: Учебн. для вузов. – М., 1997.
- Матвеев Р.Ф. Теоретическая и практическая политология. – М., 1993.
- Мельник В.А. Политология. – М., 1997.
- Основи політичної науки: Курс лекцій. У 4-х ч. / За ред. Б. Кухти. – К.- Львів, 1997.
- Основи політології: Конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей: У 2 ч. – Львів, 1994.
- Основи этнодержавознавства. Підручник / За ред. Ю.І.Римаренка. – К., 1997.
- Панарин А.С. Введение в политологию. – М., 1994.
- Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Конспект лекцій. Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів освіти України. – К., 2005.
- Політологія: Підручн. / За ред. О.І. Семківа. – Львів, 1994.
- Політологія: Підручн. / І.С. Дзюбка, К.М. Левківський, В.П. Андрущенко та ін. – К., 1998.
- Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – 2-ге вид. – К., 2006.
- Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. – К., 1996.
- Рябов С., Томенко М. Основи теорії політики: Навч. посібник. – К., 1996.
- Рябов С. Політичні вибори: Навчальний посібник. – К., 1998.
- Санистебан Л.С. Основы политической науки. – М., 1992.
- Себайн Дж., Торсон Г. Історія політичної думки. – К., 1996.
- Скиба В.Й., Горбатенко В.П., Туренко В.В. Вступ до політології: Екскурс в історію правничо-політичної думки. – К., 1998.
- Українська політологія: витоки та еволюція. Навч. посібн. / За ред. Ф.М. Кирилюка. – К., 1995.
- Утченко С.Л. Политические учения Древнего Рима. – М., 1977.
- Халипов В.Ф. Власть: основы кратологии. – М., 1995.
- Чиркин В.Е. Основы государственной власти: Учебн. пособ – М., 1996.
- Шведа Ю.Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посібник. – Львів, 2004.
- Ярош Б.О., Ярош О.Б. Загальна теорія політики. – Луцьк, 2005.

СЛОВНИКИ І ДОВІДНИКИ

- Абетка етнополітолога / Ю. Римаренко та ін. – К., 1996.
- Абетка українського політика: Довідник / М. Томенко (керівник авторського колективу). – К., 1997.
- Анцулов А.Я., Шипилов А.И. Словарь конфликтолога. – М., 1995.
- Введение в политологию: Словарь-справочник / Сост. Г.Л. Купряшин, Г.П. Лебедева и др.: Под ред. В.П. Пугачева. – М., 1996.
- Дахно І.І. Тимофієва С.М. Країни світу: Енциклопедичний довідник. – К., 2007.
- Диктаторы и тираны: Энциклопедический справочник. – Смоленск, 1997. – Т. 1-2.
- Короткий політологічний словник / За ред. С.Г. Рябова, З.І. Тимошенка. – К., 1991.
- Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П. Горбатенко; За ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д.Бабкіна, В.П. Горбатенка. – 2-ге вид., доп. І перероб. – К., 2004.
- Короткий оксфордський політологічний словник / Пер. з англ.; За ред.І. Макліна, А.Макмілана. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2005. – 650 с.
- Рябов С.Г. Політологія: Словник термінів і понять. – К., 1996.
- Рябов С.П. Політичні вибори: Короткий словник-довідник. – К., 1994.
- Страны Ближнего Востока: Справочник / А.И. Черников и др. – К., 1990.
- Тадевосян Э.В. Словарь-справочник по социологии и политологии. – М., 1996.

Халипов В.Ф., Халипова Е.В. Власть. Политика. Государственная служба: Словарь. – М., 1996.
Халипов В.Ф. Власть: Кратологический словарь. – М., 1997.
Хто є хто в європейській та американській політології: Малий політологічний словник / Б. Кухта, А.Романюк, М. Поліщук. – Львів, 1995.
Хто є хто в українській політиці. – Вип. 1-2. – К., 1993-1995.
Хто є хто в Україні. – К., 1997.
Українська соціально-політична думка в ХХ ст.: документи і матеріали / Упорядн. Т. Гунчак, Р. Соляник. – К., 1997.
Шведа Ю.Р. Політичні партії: Енциклопедичний словник. – Львів, 2005.

Викладач: Доцяк Ігор Іванович